

BADANIA PORÓWNAWCZE NAD ENTEROGASTRONEM POCHODZĄCYM Z RÓŻNYCH ODCINKÓW JELIT PSA

Z Zakładu Fizjologii A. M. w Krakowie

Kierownik: prof. dr J. Kaulbersz

Nasza poprzednia praca o wpływie wyciągów z różnych odcinków przewodu pokarmowego świń na wydzielanie żołądkowe psów wykazała, że najsilniej działający enterogastron jak i największe jego ilości uzyskuje się z początkowych odcinków jelit cienkich oraz z jelita grubego, brak zaś było zupełnie hamującego wpływu ze strony środkowych pętli jelit cienkich oraz środkowych i końcowych odcinków jelita grubego. Podczas gdy wyciągi z dwunastnicy i pierwszego metra jelita czczego najbardziej hamowały wydzielanie żołądkowe w pierwszej godzinie po wstrzyknięciu, to z jelita grubego działały najsilniej w drugiej i trzeciej godzinie.

Obecnie przeprowadzono podobne badania porównawcze, przygotowując enterogastron z jelit psów, a więc z tego samego gatunku zwierząt, któremu wstrzykiwano uzyskane preparaty. Do badań służyły jelita 35 psów w 2-ch seriach, pierwsza seria obejmowała 20, a druga 15 zwierząt. Bezpośrednio po ich zabiciu wycinało się całe jelita i odwróconą na zewnątrz śluzówkę przemywano ostrożnie wodą. Podzieliwszy jelito cienkie na odcinki półmetrowe, a jelito grube, którego cała długość wynosi 50—60 cm, na dwie części: 20 cm bliższą wyrostka robaczkowego i 30—40 cm dalszą, umieszczano je w oddzielnych naczyniach z roztworem 0,4% HCl na przeciąg $\frac{1}{2}$ godziny. W pierwszej serii doświadczeń użyto jelito grube w całości bez dzielenia. Po wyciśnięciu jelit odrzucano je, a kwaśny wyciąg poddawało się dalszej przeróbce według metody Grossmana i Greengarda.

Preparaty z poszczególnych odcinków jelit wstrzykiwano psom z wórczkami Heidenheina, pobudzając wydzielanie żołądkowe odpowiednimi dawkami histaminy co 10 min. Ogółem wykonano 60 doświadczeń.

Ilości wypreparowanego enterogastronu były proporcjonalne do liczby użytych jelit. W jelicie cienkim najwięcej przypadało go na pierwsze kolejne cztery odcinki, mniejsze ilości uzyskiwano z piątego, a najmniejsze z szóstego czyli przedostatniego odcinka jelita cienkiego. Nieco więcej znów

dawała ostatnia część jelita biodrowego i jelito grube, a zwłaszcza początkowy 20 cm jego odcinek. Średnie ilości preparatu przypadające na $\frac{1}{2}$ m jelit cienkich wynosiły kolejno: 98,5, 82,2, 50,0, 46,6, 34,5, 20,1, 26,7 mg. Z jelita grubego jako całości uzyskano średnio 18,0 mg, przy czym większość, ok. 12,3 mg, znajdowała się w początkowej jego części.

W przeliczeniu na 100 g wagi jelit największe ilości enterogastronu przypadają na pierwsze i ostatnie odcinki jelita cienkiego oraz na początkową część jelita grubego.

W pierwszej godzinie po wstrzyknięciu najbardziej, gdyż o 69%, hamował wydzielanie żołądkowe enterogastron uzyskany z drugiego odcinka jelita cienkiego, a w drugiej godzinie, aż o 73%, wyciąg z początkowej części jelita grubego. Wyciągi ze środkowych pętli jelita cienkiego były prawie całkiem nieczynne. Natomiast końcowy odcinek jelita biodrowego nieco hamował w 2-ej i 3-ej godzinie po wstrzyknięciu. Dystalna 40 cm część jelita grubego wywierała nieznaczny tylko wpływ w drugiej godzinie obniżając aktywność wydzielniczą o 19%.

Głównym wynikiem tych badań jest stwierdzenie, że enterogastron pochodzący z psów, podobnie jak ze świń, otrzymywany z początkowych odcinków jelita cienkiego i grubego jest najbardziej czynnym, podczas gdy wyciągi ze środkowych odcinków jelita cienkiego oraz z dalszych części jelita grubego są bardzo słabo aktywne. Enterogastron z pierwszego $1\frac{1}{2}$ metra jelita cienkiego najsilniej działał w pierwszej godzinie po wstrzyknięciu, zaś taki sam preparat z jelita grubego bardziej uwydatniał swoją czynność w drugiej i trzeciej godzinie.
